

בגדים – כבוד ותפארת
הרב מואיז נבון

שמות פרק לט

(א) ומן התבכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה יקוק את משה: פ

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יז עמוד ב

מחוסר בגדים. מנלן? אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן, ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון, דאמר קרא: +שמות כט+ וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם, בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם.

בראשית פרק ג

(ז) ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרות: **ספורנו בראשית ג: ז** "וידעו כי ערומים הם": ידעו שראוי לכסות מקום הערוה ...

בראשית פרק ג

(כא) ויעש יקוק אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם: פ **רשב"ם בראשית ג: כא** "כתנות עור וילבישם" - כתנות להלביש כל הגוף:

Rav Aharon Lichtenstein

A human being, in order to maintain a minimal degree of privacy, possesses a basic need of being covered; this explains the hasty production of the fig-leaf girdles. On another level, however, clothing is the symbol of a qualitative distinction between human being and animal. Clothing is important not just for what it covers but for what it reveals; it is the medium through which an individual presents himself to the world. We all take for granted just how much we can tell about a person we meet on the street just from how he or she is dressed. Though Adam and Eve did not know it at the time, their consumption from the *etz ha-da'at* meant not only that they had gained a sense of privacy and decency, but that they had become a species altogether removed from the animal kingdom. Thus, when God makes them more substantive clothes, He fashions them from leather [some say linen], signifying the essence of clothing as a distinguishing feature of humankind.

שמות פרק כח

(ב) ויעשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ... (ד) ואלה הבגדים אשר יעשו (1) חישו (2) ואפוד (3) ומעיל (4) וכתנת תשבץ (5) מצנפת (6) ואבנט ויעשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבגיו לכהנו לי: ... (לו) ויעשית (7) ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חתם קדש ליקוק:

... (מא) והלבשת אתם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם וקהנו לי: (מב) ועשה להם (8) מכנסי בד לכסות בשר ערוה ממתינים ועד ירכים יהיו: (מג) והיו על אהרן ועל בניו בבאים אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחרי: ט

תוספות מסכת זבחים דף יז עמוד ב

אין בגדיהם עליהן אין כהונתן עליהם - מהכא ילפינן מיתה בפרק הנשרפין (סנהדרין דף פג:) דקאמר אין בגדיהם עליהם הוו להו זרים ואמר מר זר ששימש במיתה והקשה הרב רבי יעקב מאורלינש והא מיתה כתיבא בהדיא בפרשת ואתה תצוה ותירץ דאף על גב דכולהו בגדים כתיבי התם מכל מקום מיתה אמכנסיים דוקא כתיבא כדמשמע פשטא דקרא וקרא דוחגרת דכתיב בפרשה שאחריה דדרשינן מינה דאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהם איצטריך לשאר בגדים ומיניה לא הוו ילפינן מכנסיים דמכנסיים לא כתיבי התם ועוד יש לומר דקרא דוחגרת צריך לחילול עבודה דמקרי זר, בר"ך.

~ להשפיע החוצה ~

נצי"ב שמות כח:ב

לכבוד ולתפארת - ... שיהא נכבד בעיני הבריות שידעו ויבינו כי הוא במעלה עליונה מהם...

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיד עמוד א

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו - חייב מיתה, [שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו - רש"י] שנאמר +משלי ח+ "כָּל מְשֻׁנְאֵי אֶהְבוּ מָוֶת" אל תקרי משנאי אלא משניאי.

רש"י מסכת שבת דף קיד עמוד א

שממאסין עצמן בעיני הבריות, והבריות אומרים: אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים, נמצא זה משניא את התורה.

~ להשפיע פנימה ~

ספר החינוך מצוה צט

שנצטוו הכהנים ללבוש בגדים מיוחדים לגדולה וכבוד ואז יעבדו במקדש, שנאמר [שמות כ"ח, ד'] ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו.

משרשי המצוה, היסוד הקבוע לנו כי האדם נפעל לפי פעולותיו ואחריהם מחשבותיו וכוונותיו, והשליח המכפר צריך להתפייס כל מחשבתו וכוונתו אל העבודה, על כן ראוי להתלבש בגדים מיוחדים אליה, שכשיסתכל בכל מקום שבגופו מיד יהיה נזכר ומתעורר בלבו לפני מי הוא עובד, וזה כעין תפילין שנצטוו הכל להניח בקצת הגוף שיהיה לזכרון מחשבת הכשר. ואף על פי שגם הכהן היה מניח תפילין, לגודל ענינו היה צריך גם זה.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסב ב-ג

ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת; ... ילבש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת ...

משנה ברורה סימן רסב ס"ק ט

(ט) וישמח בביאת שבת - וכל המרבה לכבדו הן בגופו הן בבגדיו הן באכילה ושתייה הרי זה משובח ועיין בסימן רמ"ב. בזהר ומקובלים הזהירו מאד שלא יהיה שום מחלוקת בשבת חו"ש ובפרט בין איש לאשתו

~ סיום ~

מלבי"ם [אוקראינה, 1809-1879] שמות פרק כח פסוק ב

ועשית בגדי קדש. הנה הבגדים שצוה לעשות היה כפי הגלוי בגדים חיצוניים, שיספר ענינם איך עשו אותם האומנים במלאכה, אבל באמת היו מורים על בגדים פנימיים שיעשו כהני ה' להלביש בם את נפשותיהם בדעות ובמדות ובתכונות טובות שהם מלבושי הנפש, ומלבושים אלה לא עשו האומנים, וצוה ה' אל משה שהוא יעשה בגדי קדש אלה, היינו ללמדם תקון נפשותיהם ומדותיהם באופן שילבישו הוד והדר את נפשם הפנימית, ופי' ועשית בגדי קדש לכבוד, כי התבאר אצלנו בכ"מ שנפש האדם נקראת בשם כבוד בכתבי הקדש [כמ"ש למען יזמרך כבוד וכדומה] תעשה בגדי קדש שבים יתלבש הכבוד שהיא הנפש, וכבר ביארתי בפי' ישעיה (סימן ה') שיש הבדל בין כבוד ובין תפארת, שיכובד האדם גם במעלה טבעית אבל לא יתפאר רק במעלה בחירית, ומצד הרוחנית שיש לנפש בטבעה מצד מקור מחצבתה נקראת כבוד, ומצד האור וההדר שתזכה ע"י עבודתה וקדושתה נקראת תפארת, ושתי מדרגות אלה יתלבשו בבגדי קדש שיעשה להם משה, ר"ל שילמדם ויסייע אותם בזכותו להתלבש בלבושי יקר והדר ובה יעשה בגדי קדש לנפש הנקראת כבוד ולנפש הנקראת תפארת:

R. Riskin, Exodus, p225

Humans must work on their naked essence, must refine and enoble, purify and sanctify the raw essence which is nakedness. This is the magnificent idea of circumcision, this is the essence of the system of 613 commandments, and this is the symbol of clothing.